

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.331/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Cseszlai János ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. N-L. A. bírósági titkár által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 12.Pk.20.267/2024/10. számú, 13. sorszám alatt kijavított végzése ellen a kérelmezett részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 20 443 (húszezer-négyszáznegyvenhárom) forint másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 38 633 (harmincnolcezer-hatszázharminchárom) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A kérelmező mint II. rendű felperes és 3 pertársa a kérelmezetthez 2013. július 30-án 39.P.23.9./2013. számon érkezett keresetlevelükben terjesztettek elő keresetet bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt. Többszöri hatályon kívül helyezést és felülvizsgálati eljárást követően a Kúria a 2023. október 24. napján kelt, Pfv.I.20.2./2023/7. számú ítéletével hozott az ügyben hozott jogerős ítéletet hatályában fenntartó ítéletet (a továbbiakban: alapügy).

[2] Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) 400 euró igazságos elégtételt ítelt meg a kérelmező javára az alapügy 2013. július 30. és 2020. november 10. közötti időtartamára.

[3] A kérelmező a 2024. február 23-án előterjesztett, megváltoztatott kérelmében 1 494 000 Ft vagyoni elégtétel és az eljárási költségének megfizetésére kérte kötelezni a kötelezettet. Hivatkozása szerint az alapügy 3779 napig tartott, amelyből 3735 napra – az alapügy szünetelésének időszakait kivéve – vagyoni elégtétel illeti meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdései, valamint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának

szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (2) bekezdése alapján. Álláspontja szerint további levonás nem indokolt, ahogy nem kell levonni az EJEB által megítélt összeget sem. Az áfa-köteles ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (1) bekezdése alapján számította fel.

[4] A kérelmezett az elleniratában elsődlegesen kérte az eljárás megszüntetését, másodlagosan a kérelem elutasítását 272 200 Ft vagyoni elégtételt és 10 000 Ft + áfa ügyvédi munkadíjból álló eljárási költséget meghaladóan. Hivatkozása szerint az alapügy számított időtartama 3735 nap volt, amelyből az EJEB már elbírálta a 2013. július 30. és 2020. november 10. közötti időszakot, ezért e vonatkozásban a kérelem bírósági úton nem érvényesíthető követelést is magában foglal, ezért elsődlegesen meg kell szüntetni az eljárást. Ennek hiányában az EJEB által felülbírált időszakot meghaladóan fennmaradó 1077 napból pedig le kell vonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján további 739 napot, illetőleg az EJEB által megítélt összeget is. Az eljárási költség mérséklése pedig azért indokolt, mert a kérelem csekély terjedelmű, a jogi képviselő pedig az alapügy másik 3 felperesét is azonos módon képviseli külön eljárásokban.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével elutasította a kérelmezett eljárás megszüntetése iránti kérelmét és kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 287 752 Ft vagyoni elégtételt és 40 794 Ft perköltséget, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg az állam javára 6800 Ft illetéket és megállapította, hogy a fennmaradó 38 548 Ft illeték az állam terhére marad.

[6] A végzés indokolása szerint azért volt megalapozatlan az eljárás megszüntetése iránti kérelem, mert a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdése értelmében az EJEB által az alapügy bizonyos időszakára megítélt kártérítés nem zárja ki ugyanezen időszakra a vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítését, mivel e két eljárás egymáshoz való viszonyát akként rendezi, hogy azonos alapeljárás esetén az EJEB által megítélt kártérítést a vagyoni elégtétel összegébe beszámítani rendeli.

[7] Ezt követően részletezte azt is, hogy az eljárás számított időtartama 3714 nap volt, amelyből a kérelmezett által megjelölt 739 nap helyett – szünetelés miatt – csak 101 nap volt levonható, ezért 3613 napra 1 445 200 Ft a vagyoni elégtétel összege, amelybe – az alapul szolgáló eljárás azonossága miatt – az EJEB által megítélt 400 euró (157 448 Ft) beszámítandó a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdése alapján. Ezért 1 287 752 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet.

[8] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a nagyobbbrészt pervesztes kérelmezettet a kérelmező ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a R. 3. §-ának (4) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg a kérelmező pernyertességének arányában. A munkadíj mérséklésére nem látott indokot, mert a felszámított ügyvédi munkadíj nem volt eltúlzott, arányban állt a jogi képviselő által ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett illeték pervesztesség arányában történő, illetőleg a kérelmezett személyes

illetékmentessége miatt az állam általi viseléséről a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján rendelkezett.

[9] A kérelmezett terjesztett elő fellebbezést a végzéssel szemben, amelyben elsődlegesen kérte a végzés hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, másodlagosan a részbeni megváltoztatását, és a marasztalás 430 000 Ft-ra, az eljárási költség 10 000 Ft + áfa összegre történő leszállítását. Idézve a Pevtv. 8. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, valamint Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikkét előadta, hogy az elleniratában kérte a 2013. július 30. és 2020. november 10. közötti időre eső vagyoni elégtétel iránti igény elutasítását, mert alappal csak a további 1077 napra érvényesíthető igény. Az elsőfokú bíróság azonban nem bírálta el az ellenirat [15] és [22] bekezdésében foglaltakat, de azt nem is ismertette, így nem tett elleget az indokolási kötelezettségének, de a döntése sérti is a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdését. Fenntartotta, hogy mivel a Pevtv. indokolásának figyelembevétele kötelezettsége a bíróságnak az Alaptörvény 28. cikke alapján, az elleniratában foglaltak miatt abszolút perakadályt képez, hogy a kérelmező nem csak a 2020. november 11-től kezdődő időre érvényesített igényt, másodlagosan pedig az igény csak az ekkortól fennállt 1077 nap pertartam vonatkozásában lehet megalapozott. A Pevtv. indokolásának vonatkozó része alapján ugyanis nem helytálló az a megállapítás, hogy az EJEB előtti eljárás nem zárja ki a vagyoni elégtétel iránti igényérvényesítést. Az előterjesztői indokolás e része szerint ugyanis csak a „fennmaradó időre” érvényesíthető igény. Ez alapján a jogalkotó célja az volt — összhangban olyan polgári jogi jogelvekkel, mint e sui generis jogintézményél is alkalmazható káronszerzés tilalma —, hogy igényt érvényesíteni csak a még el nem bírált időre lehessen. Ezért a kérelem legfeljebb 430 000 Ft erejéig lehet megalapozott. Az elsőfokú bíróság továbbá okszerűtlenül nem alkalmazta a R. 3. §-ának (6) bekezdését, mert nem vette figyelembe, hogy a jogi képviselő már az alapügyben is a kérelmező jogi képviselőjeként járt el és vagyoni elégtétel iránti azonos tartalmú kérelmeket terjesztett elő az alapügyben eljáró 4 felperes mindegyike esetében.

[10] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében kérte az elsőfokú végzés „hatályában való fenntartását” és a kérelmezett másodfokú eljárási költségben való marasztalását. Hivatkozása szerint ugyanis az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Pevtv. 8. §-ának és a R. 2. és 3. §-ainak rendelkezését. Visszaulva az elsőfokú végzés indokaira előadta azt is, hogy az EJEB előtt érvényesített igény a Kúria részítéletével az alapügy közben jogerősen lezárult egyik keresetere terjedt csak ki. Bár nem kéri az elsőfokú végzés megváltoztatását, indokolt lehet erre vonatkozó iránymutatást adni, mivel az alapügyben keresethalmazatként érvényesített követelést két külön perben is érvényesíthette volna, így álláspontja szerint mindkét érvényesíteni kívánt jog tekintetében megillette az az Alaptörvény által is biztosított jog, hogy azokat a bíróságok ésszerű időn belül bírálják el. A 2013-ban indult alapügynek ugyanis csak a nem vagyoni kártérítési része zárult le az említett részítélettel, míg a már csak kártérítés iránt folyamatban volt alapügy 2023. október 24-én fejeződött be jogerősen. Így álláspontja szerint indokolt az alapügy teljes időtartamát figyelembe venni (a szünetelés kivételével). Az elsőfokú végzés adekvát indokolást tartalmaz az ellenirat hivatkozott részére is, hiszen a végzés [26] – [36] pontjai részletes indokolást tartalmaznak, hogy az EJEB előtti eljárást hogyan kell a Pevtv és az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezni; a végzés [57] – [70] pontjai pedig rögzítik a felek előadását is. Az elsőfokú végzés megfelelően értékelte a perköltséggel kapcsolatos igényt is, amellyel kapcsolatban fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát is. A 4 azonos tartalmú kérelmet illetően pedig előadta, hogy egyesített kérelem esetén a pertárgy értéke is

négyszeres lett volna, és a R. alapján kért ügyvédi munkadíj jelentősen alacsonyabb, mint a jelenlegi piaci ár szerinti ügyvédi munkadíj.

[11] A fellebbezés megalapozatlan.

[12] A kérelmezett alaptalanul kérte az elsődleges fellebbezési kérelmében az eljárás megszüntetését a Pp. 240. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint irányadó 176. § (1) bekezdés f) pontja alapján, amelyek értelmében a bíróság az eljárást megszünteti, ha az igény – az elévülés esetét kivéve – bírósági úton nem érvényesíthető.

[13] A Pevtv. 8. §-ának (1) bekezdése alapján nem jár vagyoni elégtétel a félnek, ha az EJEB a fél javára, a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerinti teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot. A (2) bekezdés szerint ha az EJEB a fél javára a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt, a bírósági eljárás e törvény szerint figyelembe vehető időtartamának egy része vonatkozásában igazságos elégtétel megfizetésére kötelezte az államot, ugyanezen bírósági eljárással kapcsolatban az e törvény alapján megállapítandó vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét. Ebben az esetben a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.

[14] E rendelkezések már önmagában a – teleologikus értelmezés [Alaptörvény 28. cikk] szükségét fel sem vető – nyelvtani módszer alapján sem értelmezhetőek másként, mint hogy csak akkor nem jár vagyoni elégtétel a fél számára, és az ilyen igény akkor nem érvényesíthető bírósági úton, ha az EJEB az alapügy egészére nézve rendelkezett az igazságos elégtétel megfizetéséről, míg az alapügy egy részére vonatkozó kompenzáció esetén az egész alapügyre vonatkozóan kell megállapítani a Pevtv. alapján számított vagyoni elégtételt, és abból levonni az EJEB által megítélt összeget.

[15] Az ehhez fűzött, a kérelmezett által hiányosan idézett előterjesztői indokolás is csak látszólag mond ellent ennek az értelmezésnek. A vonatkozó indokolás egésze szerint ugyanis a „Javaslat meghatározza azokat a kizáró okokat, amelyek fennállása esetén vagyoni elégtétel iránti igény nem érvényesíthető. Az egyik kizáró okot az az eset jelenti, amikor a fél az EJEB előtti eljárásban már részesült ún. igazságos elégtételben a bírósági eljárás észszerű határidőn belül történő befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelme miatt. E szabály célja a kétszeres elbírálás lehetőségének elkerülése, ezért a Javaslat ez esetben is csak annyiban zárja ki a fél vagyoni elégtételre való jogosultságát, amennyiben a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló bírósági eljárás időtartama az EJEB által már kompenzációra került, és csak abban az esetben kizárt az igényérvényesítés, ha a fél a bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtételben részesült. Ha a fél a vizsgált bírósági eljárásnak nem a – Javaslat alapján figyelembe vehető – teljes időtartamára kapott igazságos elégtételt az EJEB-től, akkor fennáll a lehetősége annak, hogy a fennmaradó időre a Javaslat alapján vagyoni elégtétel iránti igényt érvényesítsen. A Javaslat arról is rendelkezik, hogy ez utóbbi esetben a bírósági eljárás teljes időtartamára eső vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét, és a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.”

[16] A kérelmezett által hivatkozott „fennmaradó időre” megfogalmazást tehát az azt megelőző és az azt követő mondatok is akként egyértelműsítik, hogy „csak abban az esetben kizárt az igényérvényesítés, ha a fél a bírósági eljárás Javaslat szerint figyelembe vehető teljes időtartama vonatkozásában igazságos elégtételben részesült”, míg „a fennmaradó idő” esetében a Javaslat arról rendelkezik, hogy „a bírósági eljárás teljes időtartamára eső vagyoni elégtétel összegébe be kell számítani az EJEB által megítélt igazságos elégtétel összegét, és a félnek vagyoni elégtételként csak a beszámítás eredményeként fennmaradó különbözet jár.”

[17] A jogalkotói cél ez alapján tehát az volt, hogy akként kell egyenműsíteni az EJEB által az alapügy egy része vonatkozásában elbírált igényt a „fennmaradó időre” járó igénnyel, hogy a Pevtv.-ben (és a Korm. rendeletben) meghatározott módszer alapján kiszámított vagyoni elégtételből kivonni (beszámítani) kell az EJEB által megállapított összeget, és nem elbírált időtartamként kell annak elutasításáról, illetőleg az eljárás megszüntetéséről határozni, vagy ezt az időtartamot levonásba helyezni.

[18] Mindezek miatt az előterjesztő indokolás sem mond ellent a Pevtv. egyértelmű rendelkezésének, a teljesség kedvéért azonban annak rögzítése is szükséges, hogy az Alaptörvényben szabályozott, módosításai során jelentősen szubjektivizálódott teleologikus értelmezést előíró 28. cikk szerint a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. A beszámításra, nem pedig az érintett időtartam elutasítására vonatkozó jogalkotói cél azonban a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdésében rögzített szabályozás alapján is egyértelmű, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-ának (7) bekezdése szerint pedig a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás kötelező erővel egyébként sem rendelkezik.

[19] Az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan utasította el az eljárás megszüntetése iránti kérelmet. Az ítéltábla észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 240. §-ának (5) bekezdésében szabályozottak ellenére nem külön végzésben rendelkezett az eljárás megszüntetése iránti kérelem elutasításáról, amelyet ugyanakkor az érdemi végzésében is megindokolhatott, amellyel szemben pedig a kérelmezett a jelen fellebbezésében kérhetett felülbírálatot, ezért az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértése nem volt lényeges az ügy érdemi elbírálása szempontjából (Pp. 381. §).

[20] A másodlagos fellebbezési kérelmet illetően pedig az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító és a kérelmezettet 430 000 Ft vagyoni elégtétel és 12 700 Ft eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezéseit, ideértve annak indokait is, hogy miért nem találta megalapozottnak a kérelmezett Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére alapított védekezését. Ezt meghaladóan pedig az elsőfokú bíróság megalapozottan rendelkezett a kérelmezett marasztalásáról, amely döntés indokaival – a fellebbezés korlátai mellett – az ítéltábla is egyetértett, és ezért csak a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza a következőket.

[21] Az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Pevtv. 8. §-ának (2) bekezdésben foglaltakat és határozott az EJEB által megítélt elégtétel beszámításáról. Az ítéltábla e

döntés helyes indokait és a fent kifejtetteket szükségtelenül nem ismétli meg, hanem csak az alábbiakat hangsúlyozza. Az elsőfokú bíróság egyrészt kimerítette az elleníratban foglaltakat, hiszen egyrészt ismerte a kérelmezett ezzel összefüggő védekezését ([15] és [18] bekezdések), másrészt az elsőfokú végzés indokai (pl [26] bekezdés) szerint megalapozatlannak találta a kérelmezett kérelmét, hogy utasítsa el a kérelmet az EJEB eljárásával érintett időszakra vonatkozóan, illetőleg szüntesse meg az eljárást, emellett a Pevt. 8. §-ának (2) bekezdésével összhangban a Pevt. rendelkezései alapján az alapügy egészére kiszámított vagyoni elégtétel összegéből vonta le az EJEB által meghatározott összeget. Az ítéltábla mindezekhez kapcsolódóan utal arra is, hogy mivel a kérelmező nem támadta fellebbezéssel az elsőfokú végzés ezzel összefüggő indoklását, az ítéltábla a Pp. 370. §-ának (1) bekezdésében rögzített korlátok miatt nem bírálhatta felül az elsőfokú végzés azzal összefüggő indoklását, hogy az alapügyet egységesnek tekintette attól függetlenül, hogy az EJEB csak az egyik kereseti kérelem elbírálásával illetett pertartam vonatkozásában ítélt meg kompenzációt; a felülbírálatot továbbá önmagában a joggyakorlat esetleges egységesítése sem indokolja (annak megjegyzésével, hogy a Debreceni Ítéltábla a Pkf.II.20.2../2023/2. számú végzésében már érintette ezt a kérdést).

[22] Az elsőfokú bíróság emellett nem sértette meg a R. 3. §-ának (6) bekezdésében szabályozottakat sem az elsőfokú eljárási költség meghatározása során. E szerint a(z ügyvédi) munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén – a (2)–(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[23] E szabályozás alapján az elsőfokú bíróságnak eleve nem is kellett volna megindokolnia, hogy miért nem tért el a jogszabályban meghatározott mértéktől, azonban az ítéltábla a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre is. Nincs jelentősége, hogy ugyanazon jogi képviselő járt el az alapügyben is, mivel az alapüggyel való egyértelmű kapcsolat mellett a két eljárás eltérő ténybeli és jogi alapon nyugszik. Amennyiben pedig az alapügy 4 felperese pertársként ebben az eljárásban érvényesítette volna az igényét, az ügyvédi munkadíj alapjául szolgáló pertárgyértéket is a megnevezéshez kötött követelés alapján kellett volna számítani a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján.

[24] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes végzését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[25] A kérelmező a másodfokú eljárás során pernyertes lett, akinek eljárási költségében a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta a kérelmezettet. Ennek (áfa-val növelt) összegét a fellebbezéssel támadott 1 287 752 Ft pertárgyérték alapján a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (4) és (5), valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg.

[26] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2024. szeptember 3.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás
s.k. bíró